ПАУЛДАН РИМЛЫЛАРГА ХАТ

Паулның сәламе

1 1 Аллаһының Яхшы хәбәрен игълан итү өчен сайлап куел-
ган, Мәсих Гайсәнең рәсүл булырга чакырылган колы
Паулдан сәлам!
2 Аллаһы Яхшы хәбәрне алдан, Үзенең пәйгамбәрләре аркы-
лы, Изге язмаларда вәгъдә иткән. 3-4 Бу Яхшы хәбәрдә Аның
Улы турында сөйләнелә. Ул чыгышы ягыннан Давыт нәселен-
нән булган, ә изгелек Рухы буенча, үледән терелтелү сәбәпле,
кодрәт белән Аллаһы Улы дип билгеләнгән. Ул – Раббыбыз
Гайсә Мәсих. 5 Аның аркылы һәм Аның исеме хакына без,
бар халыклар арасындагы кешеләрне Аллаһыга итагатькә
һәм иманга китерү өчен, мәрхәмәт һәм рәсүллек алдык. 6 Гай-
сә Мәсихнеке булырга чакырылган бу кешеләр арасында сез
дә бар.
7 Аллаһының Рим шәһәрендә яшәүче барлык сөеклеләренә,
изгеләр булырга чакырылганнарга: Атабыз Аллаһыдан вә Раббы
Гайсә Мәсихтән мәрхәмәт һәм иминлек булсын.

Паул Римга барырга тели

8 Иң элек Гайсә Мәсих аркылы һәммәгез өчен Аллаһыма
рәхмәтләр укыйм, чөнки иманыгыз хакында бөтен дөньяда
сөйләнелә. 9 Сезне бертуктаусыз искә алуыма Аллаһы шаһит,
Аның Улы хакындагы Яхшы хәбәрне белдереп, Аңа бөтен ру-
хым белән хезмәт итәм. 10 Аллаһы Үз ихтыяры белән, ниһаять,
яныгызга килергә мөмкинлек бирсен иде дип, догаларымда
һәрвакыт ялварам. 11-12 Чөнки сез ныгысын дип, сезгә нинди
дә булса рухи бүләк бирү өчен, ягъни уртак иманыбыз ниге-
зендә бер-беребезне дәртләндерү өчен сезне бик күрәсем килә.
13 Имандашлар, сезнең белми калуыгызны теләмим: мин күп
тапкырлар яныгызга килергә ният иттем, ләкин әлегәчә тоткар-
лыкларга очрадым. Яһүд булмаган башка халыклар арасындагы
кебек, сездә дә уңыш җыя алуымны телим. 14 Мин греклар һәм
вәхшиләр, зирәкләр һәм наданнар алдында да бурычлымын.

[15] Шуңа күрә, мин сезгә, Римда яшәүчеләргә дә, Яхшы хәбәрне белдерергә атлыгып торам.

[16] Чөнки Яхшы хәбәрдән оялмыйм, ул – һәр иман итүчегә, башта яһүдкә, аннары яһүд булмаганга да, котылу өчен Аллаһының кодрәте бит. [17] Чөнки Яхшы хәбәр Аллаһының кешеләрне иман аша һәм бары тик иман аша гына хак* санавын** ача. Изге язмада язылганча: «Аллаһы тарафыннан иман аша акланган кеше яшәячәк».

Кешеләрнең гаеплелеге

[18] Яманлык кылып хакыйкатьне танырга комачаулаучы кешеләрнең һәртөрле имансызлыгына һәм яманлыгына күктән Аллаһының ярсуы ачыла бара. [19] Чөнки Аллаһы хакында белергә мөмкин булган һәрнәрсә алар өчен ачык, аларга аны Аллаһы ачып бирде бит. [20] Галәм барлыкка китерелгәннән бирле Аның күренмәгән сыйфатлары, ягъни Аның мәңгелек кодрәте һәм илаһилыгы Ул булдырган нәрсәләр аша ачык күренә һәм аңлашыла. Шулай итеп, ул кешеләрнең акланырга дәлилләре юк.

[21] Алар, Аллаһыны белсәләр дә, Аллаһы итеп Аны тиешенчә данламадылар һәм Аңа шөкер итмәделәр. Киресенчә, алар буш уйларга бирелделәр, һәм аларның аңларга теләмәгән йөрәкләрен караңгылык каплады. [22] Алар, үзләрен зирәккә санап, тинтәкләнделәр [23] һәм үлемсез Аллаһының данын фани кешеләргә, кошларга, дүрт аяклыларга һәм сөйрәлүчеләргә охшаган сурәтләргә алыштырдылар.

[24] Шуның өчен Аллаһы аларны үзләренең азгын теләкләренә һәм бозыклыклары карамагына тапшырды, алар үз тәннәрен бер-берсе белән мәсхәрә итә башладылар. [25] Алар Аллаһы хакыйкатен ялган белән алыштырдылар һәм Тудыручыга түгел, бәлки тудырылганга табындылар һәм хезмәт иттеләр. Тудыручыга исә мәңгегә дан булсын. Амин.

[26] Шул сәбәптән Аллаһы аларны хурлыклы нәфесләргә дучар итте: аларның хатыннары табигый якынлык кылуны табигый булмаган якынлык кылуга алыштырды. [27] Алар кебек үк, ирләр дә, хатын-кыз белән табигый якынлык кылуны ташлап, бер-берсенә карата хайвани теләк белән яндылар вә бер-берсе белән рисвайлык кылдылар һәм үзләренең азгынлыклары өчен тиешле җәза алдылар.

[28] Шулай итеп, Аллаһы турында белүне истә тотуны мөһим дип исәпләмәгән өчен, Аллаһы аларны, эшләнергә тиешле

---

* 1:17 *Хак* – Аллаһы алдында дөрес, Аңа карата дөрес мөнәсәбәттә.
** 1:17 *Хак санавын* – ягъни «аклавын».

булмаган эшләрен кыла бирсеннәр өчен, бозык акылга дучар
итте. 29 Аларның күңелләре һәртөрле яманлык, мәкерлек, ком-
сызлык, явызлык белән тулган. Алар көнчелек, кеше үтерү,
ызгыш-талаш, алдау, яман ниятләр белән тулы. Алар – гайбәт-
челәр, 30 яла ягучылар, Аллаһыны нәфрәт итүчеләр, оятсызлар,
тәкәбберләр, мактанчыклар, явызлык тудыручылар, ата-анага
итагатьсезләр, 31 акылсызлар, үз сүзендә тормаучылар һәм
шәфкатьсезләр, мәрхәмәтсезләр. 32 Алар мондый нәрсәләрне
эшләүчеләрнең Аллаһының гадел хөкеме буенча үлемгә лаек
булулары турында беләләр; әмма мондый эшләрне эшләп кенә
калмыйлар, бәлки андый эшләр кылучыларны хуплыйлар да.

Аллаһының гадел хөкеме

2 1 Әй, син, башкаларны хөкем итүче адәм, үзеңне аклап
һичнәрсә әйтә алмыйсың; чөнки башкаларның эшләрен
хөкем итүең белән үзеңне дә хөкем итәсең, син үзең дә
шул ук эшләрне эшлисең бит. 2 Без исә беләбез: андый эш эш-
ләүчеләр өчен Аллаһының хөкеме гадел. 3 Әй, син, адәм, андый
гамәл кылучыларны хөкем итәсең, ә үзең шул ук эшләрне эш-
лисең! Әллә син Аллаһы хөкеменнән качып котылырмын дип
уйлыйсыңмы? 4 Яки, Аллаһының игелеге сине тәүбәгә китерә-
чәген аңламыйча, Аның зур игелеген, сабырлыгын һәм түземле-
ген санга сукмыйсыңмы? 5 Ләкин кирелегең һәм тәүбә итәргә
теләмәгән йөрәгең аркасында син Аллаһының гадел хөкеме
ачылачак ачу көненә җәзаңны арттырасың. 6 Аллаһы һәркемгә
аның эшләренә карап түләр: 7 сабырлык белән игелекле эшләр
кылып данга, хөрмәткә һәм үлемсезлеккә омтылучыларга Ул
мәңгелек тормыш бирә. 8 Ә инде үзен генә яратып, хакыйкать-
кә буйсынмыйча, явызлык артыннан баручылар өстенә Аллаһы
Үз ачуын һәм ярсуын төшерәчәк. 9 Явызлык кылучы һәркемгә –
башта яһүдкә, аннары яһүд булмаганга – михнәт һәм газап бу-
лачак. 10 Ә игелек кылучы һәркемгә – башта яһүдкә, аннары
яһүд булмаганга – дан, хөрмәт һәм иминлек булачак. 11 Чөнки
Аллаһы һәркемгә бертигез карый.

12 Кануны булмаган хәлдә гөнаһ кылганнар шул хәлдә һәлак
булачаклар да; ә инде канунны белә торып гөнаһ кылганнар ка-
нун буенча хөкем ителәчәкләр. 13 Чөнки канунны ишетүчеләр
түгел, бәлки канунны үтәүчеләр Аллаһы каршында акланган
дип игълан ителәчәк. 14 Мәҗүсиләрнең кануны юк, ләкин
алар, табигый тойгылары белән канун буенча эшләгән вакытта,
кануннары булмаса да, үзләренә үзләре канун. 15 Бу исә алар-
ның йөрәкләренә канун таләпләре язылганлыгын күрсәтә;
моны аларның вөҗданы да раслый, чөнки аларның уй-фикере

кайвакыт аларны гаепли, ә кайвакыт хәтта яклый да. [16] Мин
сөйләгән Яхшы хәбәр буенча, кешеләрнең серләрен Гайсә Мә-
сих аркылы Аллаһы хөкем итәчәк көндә әнә шулай булачак.

Яһүдләр һәм Аллаһы кануны

[17] Менә син үзеңне яһүд дип атыйсың, Муса канунына тая-
насың һәм Аллаһы белән мактанасың, [18] кануннан өйрәнеп,
Аллаһының ихтыярын һәм яманнан яхшыны аера беләсең.
[19] Сукырларның юл күрсәтүчесе, караңгылыктагылар өчен як-
тылык, [20] наданнарның остазы, тәҗрибәсезләрнең укытучысы
син үзең булуына ышанасың һәм, канун белем вә хакыйкатьне
гәүдәләндерә, дип саныйсың. [21] Шулай булгач, ничек соң син,
башкаларны өйрәтеп тә, үзеңне-үзең өйрәтмисең? Урламаска
үгетлисең, ә үзең урлыйсыңмы? [22] «Зина кылма» дисең, ә үзең
зина кыласыңмы? Потлардан җирәнәсең, ә үзең аларның табы-
ну урынын талыйсыңмы? [23] Аллаһы кануны белән мактанасың,
ә үзең, аны бозып, Аллаһыны мәсхәрәлисеңме? [24] Изге язмада
язылганча, «мәҗүсиләр Аллаһы исемен сезнең аркада мәсхә-
рәлиләр».

[25] Канунны үтәсәң, сөннәтле булуың файдалы; ә инде син
аны бозасың икән, ул чакта сөннәткә утыртылмаган кебек бу-
ласың. [26] Шулай булгач, сөннәтсез кеше канун кагыйдәләрен
үтәсә, ул сөннәткә утыртылган булып саналмасмы? [27] Тышкы
яктан сөннәтсез булган, әмма канунны үтәүче кеше, син языл-
ган канунга һәм сөннәтлелеккә ия булсаң да, сине канунны
бозганың өчен хөкем итәр. [28] Чөнки тышкы яктан гына яһүд
булган – чын яһүд түгел, һәм тәндә генә булган сөннәтләнү
чын сөннәт түгел. [29] Әмма эчке яктан яһүд булган гына чын
яһүдтер; һәм язылган канун түгел, бәлки, Рух китергән, йөрәк
түрендә булган сөннәт кенә чын сөннәттер. Мондый кешегә
мактау кешеләрдән түгел, бәлки Аллаһыдан килә.

3 [1] Шулай итеп, яһүд булуның өстенлеге яки сөннәтле бу-
луның файдасы бармы? [2] Һәрьяктан зур өстенлек бар! Ал-
лаһы сүзе иң элек нәкъ аларга әманәт ителгән. [3] Шулай
булгач, кайберәүләр Аллаһыга тугрылыклы булмаган икән, ни
булыр? Аларның тугры булмаулары Аллаһының тугрылыклы-
гын юкка чыгарырмы? [4] Һич тә алай түгел! Һәр кеше ялганчы
булса да, Аллаһы хак, Үз сүзенә турылыклы. Шуңа күрә, Аның
турында Изге язмада язылганча:

«Синең сүзләрең хак дип танылыр,
һәм хөкем ителгәндә җиңәрсең».

[5] Әгәр безнең гаделсезлегебез Аллаһының хаклыгын ачыграк
күрсәтә икән, Аллаһы өстебезгә ачуын яудырып дөрес эшләмәде,

дип әйтә алабызмы? (Мин биредә кешеләрчә фикер йөртәм).
[6] Һич тә! Юкса Аллаһы дөньяны ничек хөкем итә алыр иде?
[7] Әмма минем ялганым аркылы Аллаһының хакыйкате ачыграк
күренгәнгә Аның даны һаман арта икән, ни өчен соң әле мин
гөнаһлы дип хөкем ителәм? [8] Ни өчен соң: «Әйдәгез, яхшылык
килсен дип, яманлык кылыйк!» – дип әйтмәскә? Кайберәүләр,
безне яманлап, имеш, без шулай әйтәбез, дип сөйлиләр. Алар
үзләренә тиешле хөкемне алырлар.

Бер тәкъва кеше дә юк

[9] Шулай итеп нәрсә? Безнең хәлебез яһүд булмаганныкылар-
дан яхшыракмы? Һич тә юк; чөнки без инде ачык күрсәттек:
яһүдләр дә, яһүд булмаганнар да – барысы да гөнаһ хакимлеге
астында. [10] Изге язмада язылганча:
«Бер тәкъва кеше дә юк, бер генә дә.
11 Акылга ия булучы беркем дә юк, Аллаһыны эзләми
беркем дә.
12 Барысы да Аллаһыдан читләштеләр һәм Аңа яраксыз
булдылар;
яхшылык эшләүче юк, берәү дә юк.
13 Аларның бугазлары – ачык кабер,
иреннәрендә елан агуы, телләре белән алдыйлар,
14 аларның авызы ләгънәт һәм әрнү белән тулы.
15 Аларның аяклары кан түгү өчен җитез,
16 алар булып узган җирдә бары җимерек һәм һәлакәт
кенә кала.
17 Алар иминлек юлын белмиләр.
18 Аллаһыны хөрмәт итү турында уйлап та карамыйлар».
[19] Ә без беләбез: үзен акларга дип авызын да ачмасын өчен
һәм бар дөнья Аллаһы каршында гаепле булсын өчен, канун
нәрсә дә булса сөйли икән, ул канун хакимлеге астында бул-
ганнарга сөйли, [20] канун таләпләрен үтәү белән Аның кар-
шында беркем дә акланган булмас бит. Дөресрәге, без канун
аркылы гөнаһның нәрсә икәнен төшенәбез.

Иман аша аклану

[21] Әмма хәзер Аллаһының кешене Муса канунынннан бәйсез
рәвештә хак санавы* күренде. Бу турыда канун һәм пәйгамбәр-
ләр шаһитлек итә. [22] Аллаһы Гайсә Мәсихкә иман итү аша бар-
лык ышанучыларны хак саный. Кеше белән кеше арасында
аерма юк, [23] чөнки барысы да гөнаһ кылдылар һәм Аллаһының

---

* 3:21 *Хак санавы* – ягъни «аклавы».

даныннан мәхрүм калдылар. 24 Ә алар Аның мәрхәмәте белән,
үзләрен йолып алучы Мәсих Гайсә аша, Аллаһы тарафыннан
түләүсез аклананалар. 25 Аллаһы Гайсәне, Аның үлеме аша Гайсә-
гә иман итүчеләрнең гөнаһлары кичерелсен өчен, Аллаһы бе-
лән татулаштыручы, кичерү алып килүче корбан итеп билгеләп
куйды. Шулай эшләп, элек кылынган гөнаһлар өчен җәза бир-
мичә, Ул, зур сабырлык күрсәтеп, Үзенең хаклыгын раслады.
26 Ул шулай итеп хаклыгын хәзер дә күрсәтә: Ул Үзе хак һәм
Гайсәгә иман итүчеләрне аклый.

27 Без хәзер нәрсә белән мактана алабыз? Бер нәрсә белән дә
мактана алмыйбыз. Нинди кагыйдә белән? Канун таләпләрен
үтәү беләнме? Юк, иманыбыз булу белән. 28 Чөнки без раслый-
быз: кеше, канун таләпләрен үтәүдән тыш, иман белән Аллаһы
тарафыннан аклана. 29 Аллаһы – яһүдләр Аллаһысы гынамы,
башка халыклар Аллаһысы да түгелмени? Әлбәттә, башка ха-
лыклар Аллаһысы да, 30 чөнки Аллаһы бер, Ул яһүдләрне иман
белән һәм яһүд булмаганнарны иман аша аклый. 31 Шулай итеп,
без иман итү белән канунны юкка чыгарабызмы? Һич тә алай
түгел, киресенчә, без аны раслыйбыз.

Ибраһим үрнәге

4 1 Халкыбызның нәсел башлыгы Ибраһим хакында нәрсә
әйтә алабыз? Ул нәрсәгә ия булды соң? 2 Әгәр Ибраһим
үз гамәлләре белән акланган дип саналган икән, аның
мактанырга хакы булган, әмма Аллаһы каршында түгел. 3 Чөн-
ки Изге язмада нәрсә диелгән? «Ибраһим Аллаһыга ышанды,
һәм моның белән хак саналды».

4 Эшчегә түләнгән хезмәт хакы бүләк дип түгел, бәлки бире-
лергә тиешле нәрсә булып санала. 5 Әгәр кеше үзенең эш-га-
мәлләренә таянмыйча, гаепләләрне аклаучы Аллаһыга ышана
икән, ышануы белән ул хак санала. 6 Шулай ук Давыт та, Алла-
һы, эш-гамәлләренә карамастан, хак исәпләгән кешенең сәга-
дәтлеге турында сөйләгәндә, болай ди:

7 «Явыз эшләре кичерелгән, гөнаһлары бетерелгән
кешеләр сәгадәтле.
8 Раббы тарафыннан гөнаһлары исәпкә алынмаган кеше
сәгадәтле».

9 Бу сәгадәтлелек сөннәтлеләргә генәме, әллә сөннәтсезләр-
гә дә кагыламы? Без: «Ибраһим үзенең ышануы белән хак са-
налды», – дип әйттек. 10 Кайчан саналды? Сөннәтле булгачмы,
әллә сөннәтле булганчымы? Сөннәтле булгач түгел, бәлки сөн-
нәтле булганга кадәр. 11 Әле сөннәтсез чакта, ышануы белән ул
хак саналды. Аның сөннәткә утыртылуы моны раслаучы билге

булды. Шулай итеп, Ибраһим, сөннәтләнмәгән булсалар да,
барлык иман итүче, хак саналучы кешеләрнең рухи атасы бул-
ды. 12 Ибраһим – шулай ук сөннәтлеләрнең дә атасы, ягъни,
сөннәткә утыртылып кына калмыйча, атабыз Ибраһимның әле
сөннәтләнмәгән чакта йөргән иман сукмакларыннан йөрүче-
ләрнең атасы.

Аллаһының вәгъдәсе һәм иман

13 Аллаһының, дөнья синеке булыр, дигән вәгъдәсе Ибра-
һимга һәм аның токымына канун таләпләрен үтәгән өчен тү-
гел, бәлки иман итеп, хак исәпләнгәнгә күрә бирелде. 14 Чөн-
ки, канунны тотуга таянучылар Аллаһы вәгъдә иткәнне алалар
икән, ул чакта иманның мәгънәсе юк, вәгъдә дә юкка чыгары-
ла. 15 Канун Аллаһының ачуын китерә, әмма канун булмаса,
канун бозу да булмый.

16-17 Аллаһының вәгъдәсе, мәрхәмәт буенча гына булсын өчен,
иманга нигезләнгән. Шулай итеп, вәгъдә Ибраһим токымының
һәммәсе өчен дә: канунны тотучылар өчен генә түгел, бәлки
аның кебек иман итүчеләр өчен дә ышанычлы. Чөнки, Изге яз-
мада «Мин сине күп халыкларның атасы итеп куйдым» дип
язылганча, Ибраһим – безнең һәммәбезгә ата. Үлеләрне терел-
түче, булмаган нәрсәләрне барлыкка китерүче Аллаһыга ышан-
ган Ибраһим – Аның каршында безнең барыбыз өчен дә ата.
18 Ул бернинди өмете булмаган вакытта да өмет белән ышанды
һәм, «Синең токымың шулкадәр күп санлы булачак», – дип әй-
телгән сүзләр буенча, күп халыкларның атасы булды. 19 Ул, йөз
яшьтә диярлек булса да, тәненең инде үлеп барган булуы һәм
Сара карынының бала тудырырга сәләтсез булуы хакында уй-
ланганда, иманда зәгыйфьләнмәде. 20 Аллаһы вәгъдә иткәнгә
ышанмыйча, аңа шикләнеп карамады, бәлки, иманда ныгып,
Аллаһыны данлады. 21 Аллаһының вәгъдә иткәнен үти алачагына
инанып, 22 Ибраһим үзенең ышануы белән «хак саналды». 23 Хә-
ер, «ул хак саналды» дигән сүз бер аның өчен генә түгел, 24 бәлки
безнең өчен дә язылды. Раббыбыз Гайсәне үледән терелткән
Аллаһыга иман итүчеләр булган безне дә Аллаһы хак санар.
25 Гайсә безнең гөнаһларыбыз өчен үлемгә тапшырылды һәм,
без Аллаһы тарафыннан аклану алсын өчен, үледән терелтелде.

Аклауның нәтиҗәсе

5 1 Шуңа күрә, без иман белән акланган, дип игълан ителеп,
Раббыбыз Гайсә Мәсих аша Аллаһы белән безнең арада та-
тулык мөнәсәбәте урнаша. 2 Мәсих безгә мәрхәмәткә ире-
шергә мөмкинлек бирде. Иманыбыз аша бу мәрхәмәттә торабыз.

Шуның өчен, үзебез Аллаһы данын уртаклашырбыз, дигән өмет
белән куанабыз. 3 Моңа гына түгел, бәлки михнәт чигүгә дә
шатланабыз. Чөнки беләбез: михнәт түземлек тудыра, 4 түзем-
лектән тотрыклылык, тотрыклылыктан өмет хасил була. 5 Ә өмет
алдамый, чөнки Аллаһы Үзенең мәхәббәтен безгә бирелгән Из-
ге Рух аша йөрәкләребезгә мул итеп яудырган.

6 Без әле ярдәмгә мохтаҗ вакытта, Аллаһы билгеләгән бер
заманда, Мәсих имансызлар өчен үлде. 7 Кем дә булса тәкъва
кеше өчен үләргә теләр микән? Хәер, игелек күрсәтүче кеше
өчен, бәлки, кемнең дә булса үләргә җөрьәт итүе дә мөмкин.
8 Әмма Аллаһы безгә булган мәхәббәтен шуның белән исбат
итә: Мәсих без әле гөнаһлылар булган чакта ук безнең өчен үл-
де. 9 Шуңа күрә, хәзер, Аның түгелгән каны белән акланган дип
игълан ителгәнгә, Аның аркылы Аллаһының ачуыннан без та-
гын да ныграк котылачакбыз. 10 Чөнки без Аллаһыга дошман
булган вакытта, Улының үлеме аркылы Аллаһы белән татулан-
ганбыз икән, бигрәк тә хәзер, татулангач, Аның тормышы бе-
лән котылачакбыз. 11 Һәм әле бу гына да түгел, бәлки Раббыбыз
Гайсә Мәсих аркылы Аллаһы өчен шатланабыз, Аның белән
безне Мәсих дуслаштырды бит.

Кеше һәм Мәсих

12 Бер кеше аркылы гөнаһ һәм гөнаһ белән бергә үлем дөнья-
га үтеп керде. Шулай итеп, үлем барлык кешеләргә таралды,
чөнки барлык кешеләр гөнаһ кылдылар. 13 Инде канунга кадәр
дә дөньяда гөнаһ бар иде; әмма канун булмаганда берәүнең дә
гөнаһы исәпкә алынмый. 14 Әмма ләкин Адәмнән алып Муса
пәйгамбәргә кадәр, барысы өстеннән, Адәмнең гөнаһы кебек
гөнаһ кылмаганнар өстеннән дә, үлем хакимлек иткән. Адәм
исә, кайсыдыр ягы белән, киләчәк Зат кебек булган.

15 Әмма Аллаһының мәрхәмәт бүләген гөнаһ белән чагышты-
рып булмый. Чөнки берәүнең гөнаһы күпләрне үлемгә дучар
итә икән, Аллаһының мәрхәмәте дә, бер Кешенең – Гайсә
Мәсихнең мәрхәмәте белән бирелгән бүләк тә күпләр өчен
чагыштыргысыз дәрәҗәдә зур була. 16 Аллаһының бүләген бер
кешенең гөнаһы белән чагыштырып булмый; бер гөнаһ нәти-
җәсендә гаепле дигән хөкем карары чыгарылды, ә күп гөнаһ-
лардан соң Аллаһы кешеләргә, «сез гаепсез» дип, Үзенең
мәрхәмәтен күрсәтә. 17 Чөнки бер кешенең гөнаһы аркасында
шул кеше аркылы үлем хакимлек итә икән, Аллаһының мул
мәрхәмәтен һәм Аның алдында хак булу бүләген кабул иткән-
нәр исә бер Зат – Гайсә Мәсих аркылы тормышта бигрәк тә
хакимлек итәчәк.

[18] Шулай булгач, бер гөнаһ барлык кешеләргә хөкем китер-
гән кебек, бер хак эш барлык кешеләргә аклану һәм тормыш
китерә. [19] Чөнки, бер кешенең итагатьсезлеге аркасында күп-
ләр гөнаһлы ителгән кебек, бер Кешенең итагать итүе арка-
сында күпләр акландырылачак. [20] Җинаятьнең авырлыгын
көчәйтү өчен Муса кануны кертелгән булган. Гөнаһ күбәйгән
җирдә Аллаһының мәрхәмәте тагын да арткан. [21] Шулай итеп,
кешеләрне үлемгә китереп, алар өстеннән гөнаһ хакимлек
иткән кебек, Аллаһының мәрхәмәте дә хаклык белән хаким-
лек итәр һәм Раббыбыз Гайсә Мәсих аркылы мәңгелек тор-
мышка илтер.

Без гөнаһка карата үле

6 [1] Нәрсә әйтик соң? Аллаһының мәрхәмәте артсын дип,
гөнаһ кылуны дәвам итәргәме? [2] Һичбер вакытта да! Без
гөнаһка карата үле: шулай булгач, ничек гөнаһ кылуны дә-
вам итә алабыз? [3] Суга чумдырылу йоласын үтәп, Мәсих Гайсә-
гә чумдырылган һәммәбезнең дә Аның үлеменә чумдырылуы
турында беләсездер. [4] Шулай итеп, Атаның бөек кодрәте белән
Мәсих үледән терелтелгән кебек, яңа тормыш белән яшәү өчен,
чумдырылу йоласы аша без Аның үлемен уртаклаштык һәм
Аның белән бергә күмелдек. [5] Мәсих белән бертөрле үлемдә
берләшкәнбез икән, үледән терелүдә дә Аның белән берләш-
кән булачакбыз.

[6] Без беләбез: без гөнаһ коллары булудан туктасын дип,
гөнаһлы асылыбызның хакимлеге юкка чыгарылсын өчен,
элекке кеше Аның белән бергә хачка кадакланды. [7] Үлгән ке-
ше инде гөнаһ хакимлегеннән азат ителде. [8] Мәсих белән бер-
гә үлгәнбез икән, Аның белән бергә яшәрбез дә, дип ышана-
быз. [9] Чөнки беләбез: үледән терелтелгәч, Мәсих кабат үлми;
инде үлем Аның өстеннән хакимлек итми. [10] Ул бер тапкыр
үлде, һәм гөнаһка карата бөтенләйгә үлде. Ә Аның гомер ки-
черүе – Аллаһы өчен яшәү. [11] Шулай ук сез дә үзегезне гөнаһ-
ка карата үле, әмма Мәсих Гайсә аша Аллаһы өчен тере дип
исәпләгез.

[12] Шуңа күрә, фани тәнегез өстеннән гөнаһ хакимлек ит-
мәсен, шул вакытта сез тәнегез нәфесләренә буйсынмассыз.
[13] Тәнегездәге кайсы да булса өлешнең явызлык коралы булып,
гөнаһка хезмәт итүенә юл куймагыз, киресенчә, үлемнән тор-
мышка күчерелгәннәр буларак, үзегезне Аллаһыга һәм әгъза-
ларыгызны тәкъвалык коралы итеп Аңа тапшырыгыз. [14] Гөнаһ
сезнең өстән хакимлек итми, чөнки сез канун астында түгел,
бәлки Аллаһының мәрхәмәте астында яшисез.

Гөнаһтан азат булу

[15] Инде нишлик? Канун астында түгел, бәлки Аллаһының
мәрхәмәте астында булганга күрә, безгә гөнаһ кылыргамы? Бер
вакытта да! [16] Сез моны беләсездер: үзегезне итагатьле кол итеп
кемгә тапшырсагыз, шуның коллары булырсыз: гөнаһ коллары
булсагыз, бу сезне үлемгә китерер; Аллаһыны тыңлаучанлык-
ның коллары булсагыз, бу сезне Аллаһы алдында хак саналуга
алып килер. [17] Аллаһыга шөкер, элек гөнаһ коллары булсагыз
да, хәзер үзегез кабул иткән тәгълимат төренә чын күңелдән
итагать иттегез. [18] Гөнаһтан азат ителгәч, тәкъвалык коллары
булдыгыз. [19] (Сезнең табигый көчсезлегегез сәбәпле, кешеләр
фикер йөрткәнчә сөйлим.) Элек тәннәрегезне явыз эшләргә
китерүче бозыклыкка һәм явызлыкка кол итеп тапшырганыгыз
кебек, хәзер аларны, изге тормыш итү өчен, тәкъвалыкка кол
итеп тапшырыгыз.

[20] Сез, гөнаһ коллары булган вакытта, тәкъвалык гамәлләре-
ренә карата азат идегез. [21] Элек кылган яман эшләрегездән
сез нинди файда алдыгыз? Ул чакта алган нәрсәләрдән хәзер
сез ояласыз, чөнки аларның ахыры – үлем. [22] Ләкин хәзер,
гөнаһтан азат ителгәнлектән, Аллаһының коллары булгач,
изгелеккә илтүче уңышка ия буласыз, нәтиҗәдә мәңгелек тор-
мыш алырсыз. [23] Чөнки гөнаһ өчен әҗер – үлем, ә инде Алла-
һының мәрхәмәт бүләге – Раббыбыз Мәсих Гайсәдә мәңгелек
тормыш.

Кануннан азат булу

7 [1] Имандашлар, сез канунны белгәнлектән, хәзер әйтәсе
сүзләремне сез белергә тиеш: кеше исән вакытта гына
аның өстеннән канун хакимлек итә. [2] Мәсәлән, кияүдәге
хатын ире исән чакта канун буенча ире белән бәйләнгән; ә ире
үлсә, хатын үзен иренә бәйләп торучы кануннан азат ителә.
[3] Шуңа күрә, ире исән чакта, башка ир-атныкы булса, зина кы-
лучы дип аталачак; ә инде ире үлсә, хатын бу кануннан азат
ителә һәм башка берәүгә кияүгә чыкса да зина кылучы булмый.
[4] Менә шулай сез дә, имандашларым, Аллаһыга хезмәт итүдә
файдалы булыйк дип, башка Берәүнеке, ягъни үледән терел-
телгән Мәсихнеке булу өчен, Аның тәне аркылы Муса кану-
нына карата үлдегез. [5] Чөнки кешелек табигатебез йогынтысы
астында булган чакта, канун уяткан гөнаһлы нәфесләр безнең
әгъзаларыбызда эш иттеләр, һәм без кылган һәммә нәрсәнең
нәтиҗәсе үлем булды. [6] Әмма хәзер, элек безне бәйләп торган

канунга карата үлгәч, бу кануннан азат булдык һәм хәзер
Аллаһыга искечә – язылган канун буенча түгел, бәлки яңача –
Рух буенча хезмәт итәбез.

Аллаһы кануны һәм гөнаһ

7 Инде нәрсә әйтик? Әллә канун гөнаһмы? Һич тә юк! Әмма
мин гөнаһны канун аркылы гына белдем. Әгәр канун: «Башка
кешенекенә нәфесеңне сузма», – димәсә, мин нәфесләнүнең
нәрсә икәнен аңламаган булыр идем. 8 Әмма гөнаһ, бу әмердән
файдаланып, миндә һәртөрле нәфес теләкләре уятты. Кануннан
башка, гөнаһ үле. 9 Кайчандыр мин кануннан башка яши идем;
әмма Аллаһы тарафыннан әмер бирелгәч, гөнаһ терелде, 10 һәм
мин үлдем. Шулай итеп, яшәү китерергә тиешле әмер чынлык-
та исә үлем китерде. 11 Чөнки, әмерне сылтау итеп, гөнаһ мине
алдады һәм шуның белән әмер ярдәмендә мине үтерде. 12 Шу-
лай булгач, канун – изге; әмер дә изге, гадел һәм яхшы.
13 Шулай итеп, яхшы нәрсә миңа үлем китердемени? Һич тә
алай түгел! Әмма гөнаһ, гөнаһ булып танылсын өчен, яхшы
нәрсә аркылы миңа үлем китерде. Һәм гөнаһ әмер аркылы чик-
тән тыш гөнаһлы булды.

Гөнаһ белән көрәшү

14 Без беләбез, канун – рухи; ә мин – дөньяви, гөнаһка кол
итеп сатылганмын. 15 Хәтта нәрсә эшләвемне дә аңламыйм;
чөнки теләгәнемне түгел, бәлки нәфрәт иткәнемне эшлим. 16 Ә
инде үзем теләмәгәнне эшлим икән, канун яхшы дип, аның бе-
лән килешәм. 17 Шулай булгач, инде моны үзем түгел, бәлки
миндә яши торган гөнаһ эшли. 18 Чөнки беләм: миндә, ягъни
кешелек табигатемдә, һичнинди яхшы нәрсә юк; хәер, миндә
яхшылык кылу теләге бар, әмма аны тормышка ашыра ал-
мыйм. 19 Эшләргә теләгән яхшылыкны түгел, бәлки теләмәгән
явызлыкны эшлим мин. 20 Теләмәгән нәрсәне эшлим икән, ин-
де аны мин түгел, бәлки миндә яшәүче гөнаһ эшли.
21 Шулай итеп, моннан шундый кагыйдә табам: мин яхшы-
лык эшләргә телим, ләкин яманлыктан арына алмыйм. 22 Эчем-
нән Аллаһы кануныңа шатланам, 23 әмма үз тәнемдә башка бер
канунның эш итүен күрәм. Бу канун акылым хуплаган канунга
каршы көрәшә һәм мине үземдә эш итүче гөнаһ кануныңа буй-
сындыра. 24 Мескен кеше мин! Үлем китерүче бу тәннән мине
кем коткарыр? 25 Мине Раббыбыз Гайсә Мәсих аркылы котка-
ручы Аллаһыга шөкер! Менә мин акылым белән Аллаһы кану-
нына, ә кешелек табигатем белән гөнаһ кануныңа хезмәт итәм.

Рух буенча яшәү

8 [1]Шулай итеп, Мәсих Гайсәдә яшәүчеләргә хәзер һичнин-
ди хөкем юк, [2]чөнки тормыш бирүче Рухның кануны
Мәсих Гайсә аркылы сине* гөнаһ вә үлем кануныннан
азат итте. [3]Кешелек табигате көчсез булганга, канун башкара
алмаганны Аллаһы Үзе башкарды. Гөнаһлы кешегә охшашлы
рәвештә, Ул Үзенең Улын гөнаһ өчен корбан итәргә җибәреп,
кешедә гөнаһны хөкем итте. [4]Аллаһы моны канунның гадел
таләпләре бездә, кешелек табигатебез буенча түгел, бәлки Рух
буенча яшәүчеләрдә, гамәлгә ашсын өчен эшләде.

[5]Чөнки кешелек табигате буенча яшәүчеләр шул табигать
теләге буенча гына фикер йөртәләр, ә Рух буенча яшәүчеләр –
Изге Рух теләгәнчә фикер йөртәләр. [6]Кешелек табигате буенча
уйлау – үлемгә, ә Рух буенча уйлау – тормышка һәм иминлек-
кә китерә. [7]Чөнки кешелек табигате буенча фикер йөрткән
кеше – Аллаһыга дошман; ул Аллаһы канунына буйсынмый
һәм буйсына да алмый. [8]Кешелек табигате буенча яшәүчеләр
Аллаһыга ярый алмыйлар.

[9]Әмма ләкин сездә Аллаһы Рухы яши икән, сез кешелек таби-
гате буенча түгел, бәлки Рух буенча яши торган буласыз. Инде
берәүдә Мәсих Рухы юк икән, димәк, ул Аныкы түгел. [10]Ә инде
Мәсих сездә икән, сезнең тәнегез гөнаһ аркасында үле, әмма,
Аллаһы сезне хак санаганга күрә, Изге Рух сезнең өчен тормыш
була. [11]Әгәр Гайсәне үледән терелткән Аллаһының Рухы сездә
яши икән, ул чакта Мәсихне үледән терелткән Аллаһы, сездә
яшәүче Рухы белән, фани тәнегезгә дә тормыш бирәчәк.

[12]Шулай булгач, имандашлар, без бурычлы, ләкин без ке-
шелек табигатенә, аның буенча яшәү өчен бурычлы түгел.
[13]Кешелек табигате буенча яшәсәгез, сез үләчәксез; ә инде гө-
наһлы эшләрегезне Изге Рух көче белән үтерәсез икән, сез
яшәячәксез. [14]Аллаһы Рухы йөрткән кешеләрнең һәммәсе дә –
Аллаһы балалары. [15]Чөнки сез, коллыкка төшереп, сезне кабат
куркынып яшәүгә китерүче рухны түгел, бәлки үзегезне Ал-
лаһы балалары итүче Рухны кабул иттегез. Һәм Аның белән:
«Абба, Әти», – дип Аллаһыга мөрәҗәгать итәбез. [16]Изге Рух
Үзе, рухыбыз белән бергә, безнең Аллаһы балалары булуы-
бызны раслый. [17]Әгәр Аның балалары икәнбез, варислары да –
без, димәк, Мәсих белән бергә Аллаһы вәгъдә иткәннәргә ия
булабыз. Чөнки без Мәсих белән бергә михнәт чигәбез икән,
Аның данын да уртаклашырбыз.

---

* [8:2] *Сине* – кайбер борынгы кулъязмаларда «мине».

Булачак дан

[18] Мин болай уйлыйм: хәзерге вакытлы газаплар, безнең өчен
килеп, ачык күренәчәк дан белән чагыштырганда, бернәрсәгә
тормыйлар. [19] Аллаһы тарафыннан барлыкка китерелгәннәрнең
барысы да Аңардан Үз балаларын ачыктан-ачык күрсәтүне
түземсезлек белән өметләнеп көтә, [20] чөнки Аллаһы бар иткән-
нәрнең һәммәсе ыгы-зыгыга буйсындырылды. Бу аларның их-
тыяры буенча түгел, бәлки Буйсындыручының ихтыяры буенча
эшләнде. [21] Аллаһы тарафыннан яратылганнарның бөтенесе
фанилыкка илтүче коллыктан азат ителеп, Аллаһы балалары-
ның данлы азатлыгын уртаклашачак дигән өмет булганга бу
шулай эшләнде.

[22] Чөнки без беләбез: Аллаһы тарафыннан яратылганнарның
һәммәсе хәзергә кадәр сыкрана һәм бала тудыргандагы газап-
ларны кичерә. [23] Һәм алар гына түгел, Аллаһы бүләкләренең
беренчесе булган Изге Рухка ия булып, Аллаһының безне Үз
балалары итүен, тәнебезнең азат ителүен көтеп, без дә эчебез-
дән сыкранабыз. [24] Чөнки без бу өмет белән котылдык. Әмма
өмет иткән нәрсәне күрсәк, ул инде өмет түгел; чөнки үзе
күргән нәрсәне кем өмет итә соң? [25] Ә инде үзебез күрмәгән
нәрсәгә өметләнәбез икән, ул чакта моны сабырлык белән
көтәбез.

[26] Шулай ук Рух та зәгыйфьлегебездә безгә ярдәм күрсәтә;
чөнки без ничек дога кылырга кирәк икәнен белмибез, әмма
Рух Үзе сүз белән әйтеп булмаслык көрсенүләр белән безнең
өчен Аллаһыга ялвара. [27] Йөрәкләрне карап белүче Аллаһы исә
Рухның фикерен белә, чөнки Изге Рух, Аллаһы ихтыяры буен-
ча, изгеләр өчен Аңа ялвара.

[28] Белгәнебезчә, Аллаһыны сөючеләргә, Аның нияте буенча
чакырылганнарга яхшылык булсын өчен һәрнәрсә ярдәм итә.*
[29] Чөнки, Аллаһы Улы күп санлы туганнары арасында беренче
туган Угыл булсын өчен, Аллаһы алдан кемнәрне сайлаган бул-
са, шуларны ук Үз Улына охшаш булырга алдан билгеләде дә.
[30] Ә кемнәрне алдан билгеләгән булса, Ул шуларны чакырды;
кемнәрне чакырган булса, шуларны аклады; һәм кемнәрне
аклаган булса, шуларга Үзенең бөеклеген уртаклашырга мөм-
кинлек бирде.

---

* **8:28** Бу аятьне грек теленнән болай да аңларга мөмкин: «Белгә-небезчә, Аллаһы Үзен яратучыларга, Аның нияте буенча чакырылганнарга яхшылык булсын өчен, һәрнәрсәдә алар белән бергә эш итә».

Аллаһының Мәсих Гайсә аша күрсәткән мәхәббәте

31 Моңа нәрсә әйтергә соң? Аллаһы безнең яклы икән, кем
безгә каршы була ала соң? 32 Үзенең Улын кызганмыйча, Аны
безнең һәммәбез өчен биргән Аллаһы, Аның белән бергә
һәрнәрсәне безгә бүләк итеп бирмәс микәнни? 33 Аллаһы сай-
лаганнарны кем гаепли алыр? Һичкем гаепли алмас! Аллаһы
аларны гаепсез дип игълан итә. 34 Кем аларны хөкем итә алыр?
Мәсих Гайсә үлде, әмма алай гына да түгел – үледән терелтел-
де; Ул Аллаһының уң ягында тора һәм безнең өчен Аллаһыга
ялвара. 35 Мәсих мәхәббәтеннән безне нәрсә аера алсын: мих-
нәтме яки газапмы, эзәрлекләүме, ачлыкмы яки ялангачлык-
мы, хәвефме яки кылычмы?
36 Изге язмада болай дип язылган:

«Синең өчен безне һәрвакыт үтерерләр,
Безне суеласы сарыкларга саныйлар».

37 Әмма без боларның һәммәсен дә безне Яратучы ярдәмендә
тулысынча җиңеп чыгабыз. 38 Чөнки мин инанам: үлем һәм
тереклек тә, фәрештәләр, күктәге башлыклар һәм көчләр дә,
хәзерге вә киләчәктәге нәрсәләр дә, 39 биеклек һәм тирәнлек
тә, барлыкка китерелгән һичбер нәрсә дә Аллаһының Раббы-
быз Мәсих Гайсә аша күрсәткән мәхәббәтеннән безне аера
алмаячак.

Аллаһы һәм Исраил халкы

9 1 Мәсихнеке булганга хакыйкать сөйлим, алдамыйм, вөҗ-
даным Изге Рух аркылы алдамавымны раслый: 2 йөрәгем
үз халкым өчен зур кайгы һәм өзлексез газап белән тулы.
3 Бу үз милләтемә, кан кардәшләремә ярдәм итә алса, үземнең
каһәрләнгән һәм Мәсихтән аерылган булуымны теләр идем.
4 Алар – исраиллеләр, Аллаһы аларны Үз балалары итте, аларга
Үзенең данын күрсәтте, алар белән килешүләр төзеде, аларга
канун, гыйбадәт кылу тәртибе, вәгъдәләр бирде. 5 Алар – без-
нең олы аталарыбызның токымы, Мәсих чыгышы белән алар
арасыннан. Ул – һәрнәрсәдән өстен Аллаһы; Ул мәңге
данлансын*. Амин.

6 Әмма, Аллаһының сүзе гамәлгә ашмады, дип әйтергә мөм-
кин түгел. Чөнки Исраил халкының һәммәсе дә чын исраилле
түгел. 7 Ибраһим нәселеннән булганнарның һәммәсе дә аның
чын балалары түгел; Изге язмада: «Синең нәселең Исхак аркылы

---

* 9:5 Икенче җөмләне грек теленнән болай да аңларга мөмкин: «Һәрнәрсәдән өстен Аллаһы мәңге данлансын».

булыр», – диелгән бит. [8] Ягъни табигый рәвештә туган балалар
Аллаһы балалары дигән сүз түгел; бәлки, Аллаһының вәгъдәсе
нәтиҗәсендә туган балалар Аллаһы балалары булып санала.
[9] Ә вәгъдә сүзе болай иде: «Билгеләнгән вакытта әйләнеп ки-
лермен, һәм Сараның улы булыр».

[10] Әле бу гына да түгел; Рабига Исхак атабыздан игезәк угыл-
ларга узган. [11-12] Игезәкләр әле туганчы һәм бернинди яхшылык
та, яманлык та эшләргә өлгергәнче үк Аллаһы Рабигага: «Зуры-
сы кечесенә хезмәт итәчәк», – дигән. Ул моның белән Үзенең
сайлап алу турындагы ниятенең хәерле эшләргә түгел, бәлки
чакыручы Аллаһыга бәйле булуын күрсәткән. [13] Бу турыда Изге
язмада болай язылган бит: «Мин Ягъкубны яраттым, ә Эсауга
нәфрәтләндем».

[14] Моннан нәрсә килеп чыга соң? Әллә Аллаһы гадел түгел-
ме? Һич тә алай түгел! [15] Чөнки Ул Мусага әйтте:

«Кемгә телим, шуңа шәфкать күрсәтермен;
Кемне кызганырга телим, шуны кызганырмын».

[16] Димәк, һәммәсе кемнеңдер теләгенә яки тырышлыгына тү-
гел, бәлки шәфкать күрсәтүче Аллаһыга бәйле. [17] Изге язмада
Аллаһы фиргавенгә болай дигән: «Синең аша Үземнең кодрә-
темне күрсәтү өчен, һәм бөтен җир йөзендә Минем исемем
игълан ителсен дип, Мин сине патша итеп куйдым». [18] Шулай
итеп, Аллаһы Үзе теләгән кешегә шәфкать күрсәтә һәм Үзе те-
ләгән кешене үҗәт итә.

Аллаһының ачуы һәм шәфкате

[19] Берәрегез миннән: «Аллаһы безне ни өчен гаепли соң?
Аның ихтыярына кем каршы килә ала?» – дип сорар. [20] Әй
адәм, Аллаһы белән бәхәсләшергә син кем соң? Чүлмәк чүл-
мәкчегә: «Ни өчен мине болай итеп ясадың?» – диярме?
[21] Чүлмәкченең бер үк балчык кисәгеннән бер савытны махсус
куллану өчен, ә икенчесен гадәти куллану өчен ясарга хокукы
юкмыни?

[22-23] Аллаһы да шулай ук эшләде түгелме соң? Ул, Үзенең ачу-
ын күрсәтергә һәм кодрәтен белдерергә теләп, Үзенең ачуы
юнәлгән, һәлакәткә дучар ителгән чүлмәкләргә зур сабырлык
белән түзде. Ул моны Үзенең даны өчен Үзе әзерләгән, шәф-
кать күрсәткән чүлмәкләргә Үзенең бай данын белдерү өчен
эшләде. [24] Яһүдләрдән генә түгел, бәлки башка халыклардан
да – Ул чакырган шундый чүлмәкләр без. [25] Һошея китабында
Аллаһы болай ди:

«Минем халкым булмаганны Үз халкым дип,
сөекле булмаганны сөеклем дип атармын.

26 Һәм аларга: „Сез Минем халкым түгел“, – дип әйтелгән урында
алар тере Аллаһының уллары дип аталырлар».
27 Ә Ишагыйя Исраил хакында шуны игълан итә:
«Исраил улларының саны диңгез ярындагы ком бөртекләре кадәр булса да,
бик азлар гына котылачак.
28 Чөнки Раббы җир йөзендә кешеләр өстеннән
эшен тиз тормышка ашырачак».
29 Ишагыйя алдан әйткәнчә:
«Чиксез Кодрәтле Раббы безгә нәсел калдырмаган булса,
без Сәдүм кебек һәм Гамурага охшашлы булыр идек».

Исраил халкы һәм Яхшы хәбәр

30 Инде нәрсә әйтик? Аллаһының аклавын эзләмәгән чит ха-
лыклар Аллаһы тарафыннан аклау алдылар. Бу аклау иман аша
булды. 31 Ә инде Аллаһының аклавын бирүче канунны эзләгән
Исраил халкы ул канунга ирешә алмады. 32 Ни өчен? Чөнки
аны, иман белән түгел, бәлки, эш-гамәлләр белән ирешергә
мөмкин дип, канун гамәлләре аша эзләде. Алар ташка абынды-
лар. 33 Ә Изге язмада бу таш турында болай язылган:
«Менә, Сионда кешеләрне абындырачак бер таш,
алар абынып егылачак бер кыя куям;
әмма Аңа иман итүче һичкем оятка калмас».

10 1 Имандашлар! Мин чын күңелдән Исраил халкының
котылуын телим һәм бу хакта Аллаһыга дога кылам.
2 Мин шаһитлек итә алам: алар үзләрен ихлас күңелдән
Аллаһыга багышлаганнар, әмма бу хак белемгә нигезләнмәгән.
3 Аллаһының кешеләрне ни рәвешле хак итүен белмичә, алар
үзләренчә хак булуны урнаштырырга тырышып, Аллаһының
хаклык юлына буйсынмадылар. 4 Ә Мәсих канунга чик куйды,
һәм Аллаһы һәр иман итүчене хак дип игълан итә.

Котылу бөтен кешеләр өчен

5 Канунны үтәү аркылы Аллаһы алдында хак булу турында
Муса болай дип яза: «Канун таләпләрен үтәүче кеше алар бе-
лән яшәячәк». 6 Ә иман аркылы Аллаһы алдында хак булу ту-
рында Изге язмада болай диелә: «Күңелеңнән: Күккә кем
менәр (ягъни Мәсихне төшерергә)? 7 Яки: Упкынга кем төшәр
(ягъни Мәсихне үлеләрдән алып чыгу өчен)? – димә». 8 Изге
язмада нәрсә диелә соң? «Аллаһы сүзе синең яныңда, авызыңда
һәм күңелеңдә тора». Менә бу сүз – без игълан итә торган
иман турындагы хәбәр. 9 Гайсәне Раббы дип икърар итсәң һәм

Аллаһының Аны үледән терелтүенә чын күңелдән инансаң, ко-
тылачаксың. [10] Чөнки йөрәк белән иман итү Аллаһы биргән
хаклыкка* алып килә, ә иманны икърар итү – котылу бирә.
[11] Изге язмада болай диелә: «Аңа иман итүче беркем оятка кал-
мас». [12] Яһүдләр белән яһүд булмаганнар арасында аерма юк,
чөнки бер Раббы – барысының да Раббысы. Аңа мөрәҗәгать
итүчеләрнең һәммәсе өчен дә Ул юмарт. [13] Изге язмада болай
дип язылган: «Ялварып Раббыга мөрәҗәгать иткән һәркем ко-
тылачак».

[14] Әмма Раббыга иман итмәгән килеш, Аңа ничек ялварып
мөрәҗәгать итә алырлар? Аның хакында ишетмәгән килеш,
Аңа ничек иман китерә алырлар? Аның турында игълан итүче
булмагач, алар ничек ишетә алырлар? [15] Әгәр игълан итәргә
җибәрелмәгән булса, ничек итеп кем дә булса игълан итә алыр?
Изге язмада болай дип язылган: «Яхшы хәбәр китерүчеләр-
нең килүе ничек куанычлы!» [16] Әмма Яхшы хәбәрне барысы
да кабул итмәде. Ишагыйя болай ди бит: «Йа Раббым! Без
сөйләгән хәбәргә кем ышанды икән соң?» [17] Шулай итеп, ке-
шеләргә иман Яхшы хәбәрне ишетүдән килә, ә ишетү – Мәсих
турындагы Яхшы хәбәрдән туа. [18] Әмма болай дип сорыйм:
әллә Исраил халкы шул хәбәрне ишетмәде микән? Әлбәттә,
ишеттеләр:

«Аларның тавышы бөтен дөнья буйлап үтте,
һәм аларның сүзләре җир йөзенең барлык читләренә
барып җитте».

[19] Һәм яңадан сорыйм: әллә Исраил халкы аңламады микән?
Беренче булып Муса җавап бирә:

«Мин сездә халык дип атап булмаган халык аркылы
көнчелек уятачакмын,
аңсыз халык аркылы сездә ачу кузгатачакмын».

[20] Ә Ишагыйя тагын да кыюрак итеп әйтә:

«Мине эзләмәгән кешеләр Мине тапты,
Мине сорамаганнарга Үземне күрсәттем».

[21] Исраил халкы турында исә: «Мин тыңлаусыз һәм үзсүзле ха-
лыкка көне буе кулларымны сузып тордым», – ди.

Аллаһы Үз халкын кире какмады

11 [1] Шулай итеп, сездән сорыйм: әллә Аллаһы Үз халкын
кире кактымы? Һич тә алай түгел! Мин үзем Ибраһим
нәселеннән, Биньямин кабиләсеннән булган исраилле-
мен. [2] Аллаһы Үз халкын кире какмады, чөнки Ул аны алдан ук

---

* 10:10 *Хаклыкка* – ягъни «аклауга».

сайлап алды. Әллә сез Изге язмада Ильяс хакында нәрсә әйтелгәнне белмисезме? Исраил халкы турында Аллаһыга зарланып,
ул менә нәрсә дигән: 3«Йа Раббым! Синең пәйгамбәрләреңне
үтерделәр, корбан китерү урыннарыңны җимерделәр; бер мин
генә калдым, минем җанымны да эзлиләр». 4Аңа Аллаһының
җавабы нинди булды соң? «Ялган илаһ Багал каршында тезләнеп, аңа табынмаган җиде мең кешене Мин Үзем өчен саклап
калдым». 5Хәзерге вакытта да Аллаһы Үзенең мәрхәмәте буенча сайлап алган кешеләр бар, әмма алар күп түгел. 6Әмма
Аллаһының сайлавы Үзенең мәрхәмәте буенча икән, димәк,
кешеләрнең хәерле эшләренә карап түгел; югыйсә мәрхәмәт
чын мәрхәмәт булмас иде.

7Алайса нәрсә соң? Исраил эзләгәненә ирешмәде, ә сайланганнар аны алдылар, башкалар исә туң күңеллегә әйләнделәр.
8Изге язмада язылганча:

«Бүгенге көнгә кадәр Аллаһы аларны сизмәүчән итте,
аларга күрми торган күзләр
һәм ишетми торган колаклар бирде».

9Давыт та әйтә:

«Үзләренең аш табыны алар өчен тозак һәм ятьмә,
абындыручы нәрсә һәм җәза булсын.
10 Аларның күзләре күрмәс өчен томалансын,
аркалары гомер буе бөкрәйгән хәлдә калсын».

Башка халыклар коткарылачак

11Шулай булгач, сорыйм: әллә исраиллеләр, абынганда, бөтенләй егылдылармы? Һич юк! Аларның абынулары аркасында
башка халыкларга котылу килде һәм бу исраиллеләрдә көнчелек
уятты. 12Әгәр аларның абынулары дөньяга, уңышсызлыклары
башка халыкларга мул фатихалар бирсә, исраиллеләрнең Аллаһыны тулысынча итагать итүе* шулкадәр күбрәк фатиха китерер!

13Сезгә – яһүд булмаганнарга әйтәм: яһүд булмаганнарның
рәсүле буларак, үз хезмәтемне ихтирам итәм. 14Үз халкымнан
булганнарда, шул рәвешчә көнчелек уятып, аларның кайберләрен коткара алуыма өметләнәм. 15Әгәр аларның кире кагылуы
дөньяны Аллаһы белән дуслаштыра икән, Аның тарафыннан
кабул ителүләре нәрсә булыр соң? Бу – үлеләр өчен тереклек
булыр! 16Әгәр Аллаһыга бүләк ителгән беренче икмәк изге
икән, шул камырдан пешерелгән башка икмәкләр дә изге; әгәр
тамыр изге икән, ботаклар да изге була.

---

* 11:12 *Исраиллеләрнең тулысынча итагать итүе* – Бу сүзләрне «исраиллеләрнең тулы санлы булуы» дип тә аңларга мөмкин.

[17] Әгәр зәйтүн агачының кайбер ботаклары сындырылып,
калган зәйтүн ботаклары арасына син – кыргый зәйтүн агачы-
ның ботагы – ялганып, зәйтүн агачының юан тамырыннан
шулай ук туенасың икән, [18] сындырылган ботаклар алдында тә-
кәбберләнмә. Тәкәбберләнсәң, хәтереңә төшер: син тамырны
түгел, бәлки сине тамыр тотып тора. [19] Син исә болай әйтерсең:
«Алар урынына мине ялгау өчен ботакларны сындырдылар».
[20] Дөрес. Алар иман итмәгәнгә сындырылдылар, ә син иман
итүең белән урыныңда торасың; борыныңны күтәрмә, кире-
сенчә, сак бул! [21] Чөнки, Аллаһы табигый ботакларны кызган-
маган икән, сине дә кызганмас. [22] Шуның өчен, күр: Аллаһы
игелекле дә, кырыс та. Ул юлдан язганнарга карата кырыс, ә
инде Аның игелегенә өмет багласаң, сиңа игелек була, югыйсә
син дә кисеп ташланырсың. [23] Әмма юлдан язганнар да, иман-
сыз булып калмасалар, кире ялганырлар, чөнки Аллаһы аларны
яңадан ялгый ала. [24] Әгәр син, кыргый зәйтүн агачыннан кисе-
леп, табигатькә каршы, бакчада үскән зәйтүн агачына ялганган-
сың икән, сындырылган табигый ботаклар яңадан үз агачына
бигрәк тә тиз ялганачаклар!

Исраил халкының коткарылуы

[25] Имандашларым, сез үзегезне акыллыга санамасын өчен, бу
сернең сездән яшерен булып калуын теләмим: башка халык-
ларның кирәк кадәр тулы саны Аллаһы Патшалыгына кергәнгә
кадәр Исраил өлешчә тискәрелегендә дәвам итәчәк. [26] Һәм бө-
тен Исраил шул рәвешчә котылачак, Изге язмада язылганча:
«Сионнан Коткаручы киләчәк
һәм имансызлыкны Ягъкуб токымыннан алып
ташлаячак.
[27] Мин аларның гөнаһларын алып ташлаганда,
алар белән килешүем менә шул булыр».
[28] Яхшы хәбәргә килгәндә, исраиллеләр Аллаһыга сезнең хакка
дошманнар; ә Аллаһының сайлавына килгәндә, алар ата-бабала-
ры хакына Аллаһының сөеклеләре булып калалар. [29] Чөнки Алла-
һының бүләкләре һәм чакыруы кире алынмас. [30] Кайчандыр сез
Аллаһыга итагатьсез булдыгыз, ә хәзер аларның итагатьсезлеге
нәтиҗәсендә шәфкать алдыгыз. [31] Шулай ук, сезгә күрсәтелгән
шәфкать өчен, хәзер исраиллеләр Аллаһыга итагатьсез булды-
лар. Бу хәзер аларга да шәфкать күрсәтелсен өчен эшләнде.

[32] Аллаһы, барысына да шәфкать күрсәтү өчен, бар кешеләр-
не итагатьсезлек тоткыны итте.
[33] Әй, Аллаһының байлыгы ничек зур!
Аның зирәклеге һәм белеме ничек тирән!

Аның хөкемнәре акыл ирешмәслек,
Аның юллары эзләп тапмаслык!
34 Раббының уй-фикерләренә кем төшенде?
Яки Аңа кем киңәш бирә ала?
35 Яки, Аллаһы кире кайтарырдай,
кем Аңа нәрсә дә булса биргән?
36 Һәммәсе Аннан, Аның аша һәм Аның өчен бит.
Аңа мәңгегә дан! Амин.

Гайсә Мәсихтә яңа тормыш

12 1 Шулай итеп, имандашлар, Аллаһының рәхим-шәфкате
белән сезгә ялварам: үзегезне тере, изге, Аллаһыга ярак-
лы корбан итеп тәкъдим итегез. Бу Аллаһыга сезнең
чын гыйбадәтегез була. 2 Бу дөньяның гадәтләренә буйсынып,
алар буенча гамәл кылмагыз, моның урынына, зиһенегезнең
яңаруы аша, Аллаһыга үзегезне үзгәртергә юл куегыз. Шуның
белән Аллаһының ихтыярын – нәрсәнең яхшы, Аңа яраклы
һәм камил икәнен – аныклый алырсыз.

3 Аллаһы биргән мәрхәмәт ярдәмендә сезнең һәрберегезгә
әйтәм: үзегез хакында тиешлесеннән артык уйламагыз; бәлки
һәрберегез, Аллаһы биргән иман микъдарынча, аек фикерле
булыгыз. 4 Безнең бердәнбер тәнебездә әгъзалар күп, аларның
эшләре төрле-төрле. 5 Шулай ук без күп булсак та, Мәсихтә бер
тәнне тәшкил итәбез, аерым-аерым исә һәрберебез икенче-
безнең әгъзасы була. 6 Безгә Аллаһы биргән мәрхәмәт буенча,
һәрберебезнең Аллаһы тарафыннан бирелгән рухи сәләтләре
төрле: кемгә пәйгамбәрлек итү сәләте бирелсә, шул, иманы
нисбәтенчә, әлеге сәләтне куллансын. 7 Кемгә хезмәт итү сәлә-
те бирелсә, ул хезмәт итсен; кемгә өйрәтү сәләте бирелсә, өй-
рәтсен. 8 Кемгә башкаларның күңелен күтәрү сәләте бирелсә,
ул аларның күңелен күтәрсен. Кем үзенекен башкалар белән
уртаклашса, юмартлык белән уртаклашсын; кем җитәкче бул-
са, ул тырышып җитәкчелек итсен; кем шәфкать күрсәтүче
булса, шатланып шәфкать күрсәтсен.

9 Мәхәббәтегез саф булсын; яманлыкны нәфрәт итегез, ях-
шылыкка ихлас күңелдән бирелгән булыгыз. 10 Бер-берегезгә
туганнарча, эчкерсез мәхәббәт күрсәтегез, бер-берегездән уз-
дырырга тырышып ихтирамлы булыгыз. 11 Тырышлыгыгызны
какшатмагыз, Рух белән янып торыгыз, Раббыга хезмәт итегез.
12 Өмет итеп сөенегез, михнәт чигүдә түземле булыгыз, ар-
мый-талмый дога кылыгыз. 13 Мохтаҗ булган имандашларыгыз
белән үзегезнекен уртаклашыгыз; кунакчыл булыгыз. 14 Сезне
эзәрлекләүчеләргә Аллаһыдан фатиха сорагыз; аларга кар-
гыш түгел, бәлки фатиха сорагыз. 15 Куанучылыр белән бергә

куаныгыз, елаучылар белән бергә елагыз. [16] Бер-берегез белән
килешеп яшәгез; тәкәббер булмагыз, бәлки гади кешеләр бе-
лән аралашыгыз; үзегезне акыллыга санамагыз.

[17] Беркемгә дә яманлыкка каршы яманлык кылмагыз, кире-
сенчә, барлык кешеләр алдында игелекле булган эшләр эшләргә
тырышыгыз. [18] Әгәр мөмкин булса, кулыгыздан килгәнчә, бар-
лык кешеләр белән дә тату яшәгез. [19] Әй, сөеклеләрем, үзегез
үч алмагыз, бәлки Аллаһы ачуына урын калдырыгыз. Чөнки
Изге язмада болай язылган: «Үч алу – Минем эш, Үзем кайта-
рып бирәчәкмен, – ди Раббы». [20] Киресенчә, Изге язмада языл-
ганча, «Дошманың ач булса, аны ашат; әгәр сусаган булса, эчер.
Бу игелегеңне эшләп, син аның башына утлы күмер өясең*».

[21] Яманлыкка үзеңне җиңәргә юл куйма, бәлки яманлыкны
яхшылык белән җиң.

Хакимияткә буйсыну

13 [1] Һәр кеше хакимлек итүче җитәкчеләргә буйсынсын;
чөнки Аллаһы урнаштырган хакимлектән башка хаким-
лек юк, гамәлдәге хакимлек исә Аллаһы тарафыннан
куелган. [2] Шуңа күрә, хакимлеккә каршы килүче кеше Аллаһы
билгеләгәнгә каршы килә; ә каршы килүчеләр үз-үзләрен хө-
кемгә дучар итәрләр. [3] Чөнки идарә итүчеләр яхшылык эшләүче
өчен түгел, бәлки яманлык кылучы өчен куркыныч. Хакимлек
итүчедән курыкмаска телисеңме? Яхшылык эшлә, һәм ул сине
мактар. [4] Чөнки хакимлек итүче – синең мәнфәгатең өчен Алла-
һыга хезмәт итә. Әмма яманлык кыласың икән, курык! Чөнки
ул тикмәгә генә кылыч тагып йөрми: ул, Аллаһы хезмәтчесе бу-
ларак, явызлык кылучыларны Аллаһының ачуына дучар итеп,
җәза башкара. [5] Шуның өчен, җәза алудан куркып кына түгел,
бәлки вөҗдан кушуы буенча да башлыкларга буйсынырга кирәк.

[6] Менә шуның өчен сез салым түлисез дә; чөнки алар, үз хез-
мәтләрен башкару белән, Аллаһыга хезмәт итәләр. [7] Шулай
булгач, һәркемгә тиешлесен бирегез: кемгә салым булса – са-
лым; кемгә имана булса – имана түләгез; кемнән куркырга тиеш
булсагыз – шуннан куркыгыз; кем хөрмәткә лаек булса – шуны
хөрмәт итегез.

Бер-берегезгә мәхәббәт күрсәтегез

[8] Үзара мәхәббәттән башка, беркемгә дә һичнәрсә белән дә
бурычлы калмагыз; чөнки якынын яратучы Муса канунындагы

---

* **12:20** *Син аның башына утлы күмер өясең* – Бу сүзләр «Син аны оял-
тырсың» дигән мәгънәгә ия.

таләпләрне үтәгән була. 9 «Зина кылма», «кеше үтермә», «урла-
ма», «хирыслык кылма», «башка берәүнекенә нәфесеңне сузма»
дигән һәм барлык башка әмерләр, кыскача бер сүз белән әйт-
кәндә, «якыныңны үзеңне яраткан кебек ярат» дигән сүзләр
белән аңлатыла. 10 Мәхәббәт башка кешегә явызлык китерми;
шуңа күрә бөтен канун мәхәббәт белән үтәлгән була.

11 Боларның барысын да эшләгез, чөнки сез нинди заманда
яшәвегезне беләсез. Хәзер безгә йокыдан уяну сәгате килеп
җитте. Чөнки иман китергән вакытка караганда, хәзер котылу-
ыбыз якынрак. 12 Төн үтеп бара, көн туа. Инде караңгылык
эшләрен читкә куеп, яктылык коралларын алыйк. 13 Сыйлану
вә эчкечелек, фәхешлек һәм азгынлык, ызгыш-талаш вә көнче-
лек белән түгел, бәлки, көндездәге кебек, әдәп белән гомер
итик. 14 Тормышыгыз белән Раббы Гайсә Мәсих идарә итсен*,
һәм кешелек табигатегезнең азгын нәфесләрен канәгатьләндерү
турында уйлаудан туктагыз.

Имандашыңны хөкем итмә

14 1 Иманы зәгыйфь булганны, фикерләр турында бәхәс-
ләшмичә, хуплап кабул итегез. 2 Кайберәүләрнең иманы
аңа һәртөрле ризыкны ашарга рөхсәт итә, ә башка бе-
рәү, иманда зәгыйфь булганга, фәкать яшелчәләр генә ашый.
3 Һәрнәрсәне ашаучы ашамаучыны кимсетмәсен; ашамаучы исә
ашаучыны хөкем итмәсен; чөнки Аллаһы аны Үзенә кабул
иткән. 4 Башканың хезмәтчесен хөкем итәргә син кем? Ул үз
Хуҗасы алдында басып тора яки егыла; һәм басып торачак,
чөнки Раббы аны бастырып тотарга кодрәтле.

5 Берәүләр ниндидер бер көнне башка көннән мөһимрәк дип
исәпли, ә башка берәү һәр көнне бертөрле дип саный. Һәркем
үз фикерендә нык торсын. 6 Кем бер көнне икенчесеннән мө-
һимрәк саный икән, ул аны Раббы хөрмәтенә мөһим дип
исәпли. Кем ашый икән, ул Раббы хөрмәтенә ашый, чөнки
Аллаһыга шөкер итә. Кем ашамый икән, ул Раббы хакы өчен
ашамый һәм Аллаһыга шөкер итә. 7 Чөнки безнең беребез дә
үзе өчен яшәми һәм беребез дә үзе өчен үлми. 8 Әгәр яшибез
икән – Раббы өчен яшибез, үләбез икән – Раббы өчен үләбез.
Шуңа күрә, яшибезме яки үләбезме – без һәрвакыт Раббыны-
кы. 9 Чөнки Мәсих нәкъ шуның өчен – үлеләр һәм тереләр
өстеннән Раббы булып хакимлек итү өчен үлде дә, терелде дә.

---

* 13:14 *Тормышыгыз белән Раббы Гайсә Мәсих идарә итсен* – Бу сүз-
ләр төп нөсхәдә сүзгә-сүз: «Кигән киемегез Раббы Гайсә Мәсих
булсын».

10 Шулай булгач, син ни өчен имандашыңны хөкем итәсең? Ә
син ни өчен имандашыңны кимсетәсең? Без барыбыз да Ал-
лаһының хөкем итү урыны алдына басачакбыз. 11 Чөнки Изге
язмада болай дип язылган:

«Минем тере булуым хак булган кебек, –
Минем алда һәрбер кеше тез чүгәчәк,
һәр тел Минем Аллаһы икәнемне икърар итәчәк, –
ди Раббы».

12 Шулай итеп, безнең һәркайсыбыз үзе хакында Аллаһыга
хисап бирергә тиеш.

Имандашыгызны вәсвәсәгә салмагыз

13 Шуңа күрә, бер-беребезне хөкем итүдән туктыйк, моның
урынына имандашыгызның юлына киртә куймаска яки вәсвә-
сәгә бирелү өчен сәбәп тудырмаска карар кылыгыз. 14 Мин
Раббы Гайсәгә иман иткәнгә, һичнәрсә дә үзеннән-үзе хәрәм
түгел, дип инанам. Ә кем берәр нәрсәне хәрәм дип уйласа, шул
нәрсә аның өчен хәрәм була. 15 Әгәр ашаган ризыгың иманда-
шыңа кайгы китерә икән, димәк, син яратып эш итмисең; аңа
ризыгың белән һәлакәт китермә, Мәсих аның өчен дә үлде
бит. 16 Үзегез яхшы дип исәпләгән нәрсәне мәсхәрәләргә юл
куймагыз. 17 Аллаһы Патшалыгы ризык һәм эчемлектән тор-
мый, бәлки Изге Рух биреп торучы тәкъвалыктан, татулыктан
һәм шатлыктан тора. 18 Кем Мәсихкә болай хезмәт итә, ул
Аллаһыга яраклы була һәм кешеләр тарафыннан хупланыла.

19 Шулай булгач, үзара тыныч-тату яшик һәм бер-беребез-
не рухи яктан ныгытуга хезмәт итүче нәрсәләргә омтылыйк.
20 Ризык аркасында Аллаһының эшен җимермә: һәр ризык саф,
әмма кеше ашаган ризык башка берәүне вәсвәсәгә төшерсә, бу
яхшы түгел. 21 Ит ашамау, шәраб эчмәү һәм имандашыңны рән-
җетерлек яки вәсвәсәгә төшерерлек яисә аның хәлсезләнүенә
сәбәп булырлык һичнәрсә эшләмәү яхшы.

22 Үз карашларыңны үзең белән Аллаһы арасында гына сак-
лап тот. Үзе дөрес дип санаган нәрсә өчен үзен хөкем итәрлек
сәбәп тапмаучы бәхетле. 23 Кайсы да булса ризыкны ашарга
ярыймы яки юкмы дип шикләнеп тә кеше аны ашаса, ул хөкем
ителер, чөнки ашавы иман буенча түгел; ә иман буенча булма-
ган һәрнәрсә – гөнаһ.

15 1 Без, көчлеләр, көчсезләрнең йөкләрен күтәреп йөрергә
тиеш, һәм без үз-үзебезгә ярарга тиеш түгел. 2 Безнең
һәрберебез, якыныбызның иманын ныгыту өчен, аңа ях-
шы булсын дип, аңа ярарга тырышырга тиеш. 3 Чөнки Мәсих
тә Үзенә ярарга тырышмады, бәлки Изге язмада язылганча:

«Сине яманлаучыларның хурлаулары Минем өстемә төште».
4 Элек Изге язмада язылганнарның барысы да, алар биргән са-
бырлык һәм илһам аша бездә өмет булсын дип, безгә нәсыйхәт
бирү өчен язылган. 5 Сабырлык һәм илһам чыганагы булган
Аллаһы, Мәсих Гайсә үрнәгенә ияреп, үз арагызда бер фикер-
дә булуны бүләк итсен. 6 Шулай итеп, сез бердәм рәвештә,
бер авыздан Раббыбыз Гайсә Мәсихнең Аллаһысын һәм Ата-
сын данларсыз.

Яхшы хәбәр башка халыкларга игълан ителә

7 Шуңа күрә, Аллаһыга дан булсын өчен, Мәсих сезне кабул
иткән кебек, бер-берегезне шулай кабул итегез. 8 Шуны әйтәм:
ата-бабаларга бирелгән вәгъдә үтәлсен дип, Аллаһының тугры-
лыклы икәнен күрсәтү өчен, Мәсих яһүдләргә хезмәт итәргә
килде. 9 Ул, шулай ук, Аллаһының башка халыкларга күрсәткән
шәфкате өчен, алар Аны данласын дип тә килде. Чөнки Изге
язмада:

«Шул сәбәпле, Сине халыклар арасында данлармын,
Синең исемеңне мактап җырлармын», –

дип язылган. 10 Аннары тагын:

«Әй, бар халыклар, Аллаһы халкы белән бергә
шатланыгыз!» –

диелгән. 11 Һәм тагын:

«Бар халыклар, Раббыны мактагыз,
әй, бар милләт кешеләре, Аны данлагыз!» –

дип язылган. 12 Ишагыйя да болай ди:

«Ишай нәселеннән Берәү килер
һәм халыклар өстеннән хакимлек итү өчен күтәрелер;
алар Аңа өмет баглаячаклар».

13 Изге Рухның кодрәте аша өметегез артканнан-арта барсын
өчен, өмет бирүче Аллаһы сезне, Аңа иман итүчеләрне, бар
шатлык һәм иминлек белән сугарсын.

Паул – башка милләтләр арасында хезмәт итүче

14 Имандашларым, мин ышанам, сез игелек белән тулы, бар
белем белән сугарылгансыз һәм бер-берегезгә үгет-нәсыйхәт
бирә беләсез. 15 Шуңа да карамастан, миңа Аллаһы тарафыннан
бирелгән мәрхәмәт буенча, имандашларым, сезнең исегезгә
төшереп, кайбер мәсьәләләр турында шактый кыю рәвештә
яздым, чөнки Аллаһы Үзенең мәрхәмәте белән 16 мине яһүд
булмаганнарга Мәсих Гайсәнең хезмәтчесе итте. Аның хез-
мәтчесе буларак, яһүд булмаганнар Аллаһыга яраклы, Изге
Рух тарафыннан изгеләндерелгән корбан булсын өчен, мин,

Аллаһының Яхшы хәбәрен игълан итеп, рухани хезмәтен башкарам.

[17] Шулай итеп, Мәсих Гайсәнеке булганлыктан, Аллаһыга хезмәт итүем белән горурлана алам. [18-19] Чөнки яһүд булмаганнарны Аллаһыга буйсынучан итү өчен, Мәсих минем аша гамәл кылганнардан башка нәрсәләр хакында һичнәрсә сөйләргә батырчылык итмәм. Ул боларны сүз һәм эш белән, галәмәтләр һәм могҗизалар көче ярдәмендә, Аллаһы Рухының кодрәте белән башкарды. Мин Иерусалимнан Иллүрикүн өлкәсенә кадәр йөреп, Мәсих хакындагы Яхшы хәбәрне тулысынча җиткердем.
[20] Ә башка берәү салган нигезгә кормас өчен, мин һәрвакыт Яхшы хәбәрне Мәсихнең исеме билгеле булмаган урыннарда белдерергә тырыша идем. [21] Изге язмада язылганча:

«Аның хакында ишетмәгән кешеләр күрәчәкләр
һәм ишетмәгәннәр аңлаячаклар», –

дип эшләдем.

Паулның Римга бару нияте

[22] Моның өчен, мин күп тапкырлар янгызга барырга теләсәм дә, әлегәчә тоткарлыкларга очрадым. [23] Хәзер исә, бу төбәкләрдә эшләү мөмкинлеге булмаганга һәм күп еллардан бирле сезгә барырга бик теләгәнлектән, [24] Испаниягә юл тотып, янгызга барырмын. Анда барышлый, сезне күрермен һәм, сезнең белән аралашудан берникадәр ләззәт алганнан соң, сез мине юлга озатырсыз дип өмет итәм. [25] Ә хәзер изгеләргә хезмәт итү өчен, Иерусалимга барам. [26] Чөнки Македуния белән Ахаядәге иман итүчеләр бердәмлекләре Иерусалимдагы изгеләр арасындагы ярлыларга акчалата ярдәм итәргә риза булдылар. [27] Алар шулай эшләргә карар кылдылар; һәм, дөрестән дә, яһүд булмаганнар яһүдләр алдында бурычлы. Чөнки, яһүд булмаганнар яһүдләрнең рухи фатихаларын уртаклашканга, яһүд булмаганнар матди нәрсәләр белән ярдәм күрсәтергә тиешләр. [28] Моны башкарып чыккач һәм җыелган акчаны исән-имин аларга тапшырганнан соң, мин Испаниягә китәрмен һәм юл уңаенда сезнең янга тукталып үтәрмен.
[29] Янгызга килгәндә исә, Мәсихнең тулы фатихасы белән киләчәгемне беләм.

[30] Имандашларым, Раббыбыз Гайсә Мәсих һәм Рух мәхәббәте белән сезгә ялварам: минем белән бергә тырышлык күрсәтеп, минем өчен Аллаһыга дога кылыгыз. [31] Яһүдиядәге иман итмәүчеләр миңа зыян китермәсен, һәм Иерусалимдагы изгеләр мин алып килгән акчалата ярдәмне кабул итсен өчен, дога кылыгыз. [32] Шулай итеп, Аллаһы насыйп итсә, мин шат

хәлдә яныгызга килермен һәм, сезнең белән аралашып, көч
җыя алырмын. 33 Иминлек бирүче Аллаһы сезнең һәммәгез бе-
лән булсын! Амин.

Шәхси сәламнәр

16 1 Сезгә Кенхерәйдәге иман итүчеләр бердәмлегенең яр-
дәмчесе, имандаш кыз кардәшебез Фойбәне тәкъдим
итәм: 2 Ул Раббыныкы булганга, аны изгеләргә лаек бул-
ганча кабул итегез һәм аңа үзегездән тиешле ярдәм күрсәтегез;
чөнки ул күпләргә һәм минем үземә дә игелек эшләде.

3 Минем белән бергә Мәсих Гайсәгә хезмәт итүче Прискиллә
һәм Әкүлгә сәлам әйтегез. 4 Алар минем җаным хакына тор-
мышларын куркыныч астына куйдылар, аларга мин генә түгел,
бәлки яһүд булмаганнарның барлык бердәмлекләре дә рәхмәт
белдерәләр. 5 Аларның өендә җыелучы иман итүчеләр бердәм-
легенә дә сәлам әйтегез.

Асия өлкәсендә Мәсихкә беренче булып иман иткән сөекле
дустым Эпайнетка сәлам тапшырыгыз. 6 Сезнең өчен күп ты-
рышлыклар куйган Мәрьямгә сәлам әйтегез. 7 Минем белән бер-
гә төрмәдә булган кардәш-ыруларым Андроник вә Юниягә сә-
лам әйтегез. Рәсүлләр арасында алар киң танылган һәм Мәсихкә
миннән алда иман китергән. 8 Раббыныкы булган кадерле дус-
тым Амплиәткә сәлам әйтегез. 9 Минем белән Мәсихкә хезмәт
итүче Урбанга һәм сөекле дустым Стахуска сәлам белдерегез.

10 Мәсихкә хезмәттә сыналып, яхшы дип табылган Апеллескә
сәлам әйтегез. Аристобул гаиләсендәгеләргә сәлам җиткерегез.
11 Кардәш-ыруым Һирудиунга сәлам әйтегез. Нәркис өennән
булганнарның Раббыга иман итүчеләренә сәлам диегез. 12 Раббы
өчен бик тырышып хезмәт итүче Труфайна белән Труфусага сә-
лам әйтегез. Раббы өчен күп тырышлыклар куйган кадерле дус-
тым Персисәгә сәлам әйтегез. 13 Раббы тарафыннан сайланган
Руфуска һәм шулай ук аның анасына да сәлам. Ул минем өчен
дә ана. 14 Асункриткә, Флегүнгә, Һермискә, Патрубка, Һермас-
ка һәм алар белән булган башка имандашларга сәлам әйтегез.
15 Филолүгкә һәм Юлиягә, Ниргә һәм аның сеңлесенә, Олум-
пас һәм алар белән булган барлык изгеләргә сәлам әйтегез.

16 Бер-берегезне изге үбү белән сәламләгез. Мәсихнең барлык
бердәмлекләре сезгә сәлам тапшыралар.

17 Имандашлар, сездән ялварып сорыйм: үзегез өйрәнгән
тәгълиматка карата бүленеш китереп чыгаручылардан һәм дө-
рес юлдан яздыруга сәбәп тудыручылардан сакланыгыз һәм
алардан читләшегез. 18 Чөнки андый кешеләр Раббыбыз Мә-
сихкә түгел, бәлки үзләренең карыннарына хезмәт итәләр,

ышандырырлык сүзләр сөйләп һәм ялагайланып, ихлас күңеллеләрне алдыйлар.
19 Сезнең иманга итагатегез һәркемгә мәгълүм, шуңа күрә мин сезнең өчен шатланам. Әмма ләкин яхшылыкка карата зирәк, яманлыкка карата керсез күңелле булуыгызны телим.
20 Иминлек бирүче Аллаһы шайтанны тиздән аякларыгыз астында изәчәк. Раббыбыз Гайсәнең мәрхәмәте сезнең белән булсын!

21 Хезмәттәшем Тимуте һәм кардәш-ыруларым Луки, Ясун һәм Сосипатыр сезгә сәлам җибәрәләр.

22 Бу хатны язып торучы мин, Терти дә, имандашыгыз буларак сәламлим.

23 Мине һәм бөтен иман итүчеләр бердәмлеген өенә кабул иткән Гәй сезгә сәлам җибәрә. Шәһәр милкен саклаучы Эрасты һәм имандашыбыз Кварт сезгә сәлам әйтәләр. [24]*

25-26 Аллаһыга дан! Гайсә Мәсих турында мин сөйләгән Яхшы хәбәр буенча, Ул сезне ныгытырга кодрәтле. Бу Яхшы хәбәр – борынгы заманнардан бирле яшереп тотылган, әмма хәзер ачылган сер. Мәңгелек Аллаһының әмере белән пәйгамбәрләрнең язмалары аркылы кешеләр Аңа иман китерсен һәм итагать итсен өчен, бу сер бар халыкларга игълан ителде.
27 Бердәнбер зирәк Аллаһыга Гайсә Мәсих аша мәңге дан булсын. Амин.**

---

* 16:24 Кайбер кулъязмаларда 24 нче аять тә бар: «Раббыбыз Гайсә Мәсихнең мәрхәмәте сезнең һәммәгез белән булсын! Амин».

** 16:25-27 Кайбер кулъязмаларда 25-27 нче аятьләр юк.